

หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

ชื่อหน่วย พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต
วิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส22101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

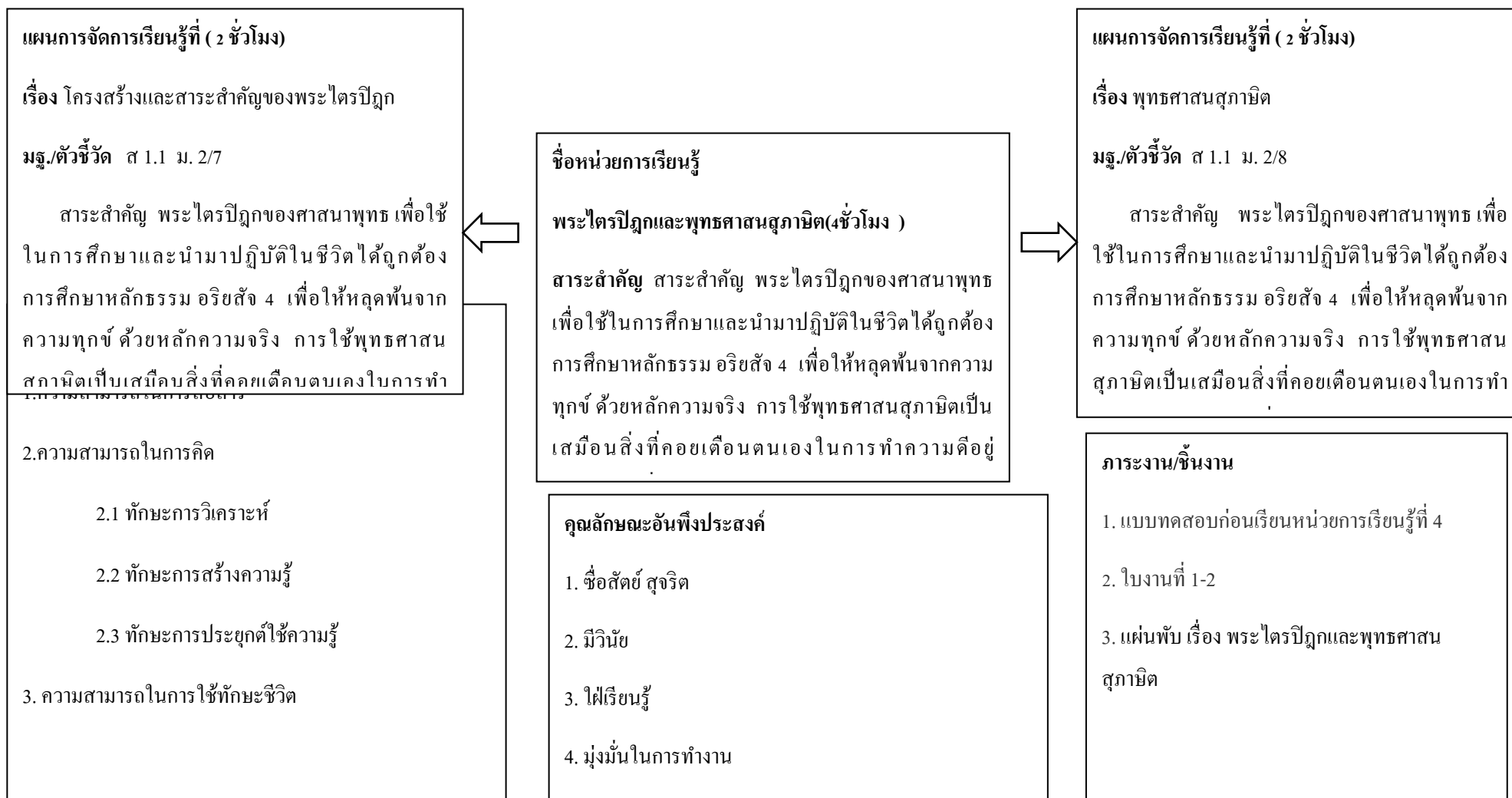
ครูประจำวิชา
นางสาวปภัตรา สมจริง
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านเสด็จพิทยาคม
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต สุราษฎร์ธานี ชุมพร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผ่นที่ 1 ผังโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 4 ชั่วโมง

แผ่นที่ 2 ผังภาพการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

1. เป้าหมายการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ผลการเรียนรู้ ส 1.1 ม.2/7

สาระสำคัญ อธิบายโครงสร้างและสาระ
โดยสังเขปของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของ
ศาสนาที่นับถือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎกได้
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของพระไตรปิฎก
4. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎก
2. คัมภีร์และโครงสร้างพระไตรปิฎก

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - 2.1 ทักษะการวิเคราะห์
 - 2.2 ทักษะการสร้างความรู้
 - 2.3 ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. หลักฐานการเรียนรู้

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
2. ใบงานที่ 1-2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ด้าน K	ตรวจ แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60
ด้าน P	ประเมินใบงาน	แบบประเมิน ใบงาน	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60
ด้าน A	ประเมิน	แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์

2

1

ชื่อแผน โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก

3

3. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 รูปแบบการจัดกิจกรรม

ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

3.2 ลักษณะการจัดกิจกรรม

กระบวนการทำงานกลุ่ม สืบค้นและการนำเสนอ

3.3 สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างข้อความในพระไตรปิฎก
2. ใบงานที่ 4.1 เรื่อง พระไตรปิฎก

แผ่นที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

1. ครูอ่านข้อความในพระไตรปิฎกให้นักเรียนฟัง ประมาณ 2-3 ข้อความ ซึ่งมีความยาวตามความเหมาะสมแล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ ตามหัวข้อต่อไปนี้ (ครู : พอประมาณ)

- 1.1 ความหมายของข้อความในพระไตรปิฎกที่นักเรียนฟังคืออะไร
- 1.2 นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญอะไรจากข้อความที่นักเรียนฟัง
- 1.3 นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ได้อย่างไร

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ข้อความดังกล่าวนี้เป็น ส่วนหนึ่งของพระไตรปิฎก แล้วครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และ โครงสร้างของพระไตรปิฎก (ครู : เจาะลึกความรู้)

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องพระไตรปิฎก จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้ (นักเรียน : พอประมาณ)

- 3.1 พระวินัยปิฎก
- 3.2 พระสุตตันตปิฎก
- 3.3 พระอภิธรรมปิฎก

4. ครูใช้คำถามกับนักเรียนดังต่อไปนี้

4.1 ถ้านักเรียนจะค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมของสงฆ์ จะต้องไปเปิดดูในพระไตรปิฎกหมวดใด (นักเรียน : เจาะลึกความรู้)

4.2 นักเรียนคิดว่า การศึกษาพระไตรปิฎก จากวิดีโอ นั้น มีผลดีหรือไม่ อธิบายเหตุผล (นักเรียน : ภูมิคุ้มกัน)

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายประเด็นสำคัญของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ในประเด็นต่อไปนี้ (นักเรียน : เจาะลึกความรู้)

- 5.1 ความหมาย ความสำคัญ
- 5.2 หมวดย่อยของพระไตรปิฎกแต่ละประเภท

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง พระไตรปิฎก

7. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.1 และช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากการเรียนเรื่อง พระไตรปิฎก (ครู นร. เงื่อนไขความรู้)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก (ครู นร. : เงื่อนไขความรู้)
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาข้อความนำจากพระไตรปิฎก แล้วให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันเลือกข้อความที่สมาชิกส่วนใหญ่มีความสนใจ มาประมาณ 5-15 บรรทัด (นักเรียน : พอประมาณ)
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อความในพระไตรปิฎกที่กลุ่มของตนเลือกมา แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 4.2 เรื่อง แสวงหาธรรมะในพระไตรปิฎก จากนั้นช่วยกันทบทวนความถูกต้องของใบงาน (นร. : เงื่อนไขความรู้)
4. ครูใช้คำถามดังต่อไปนี้
 - 4.1 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการอ่านข้อความในพระไตรปิฎก

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.2 และให้นักเรียนกลุ่มอื่นที่ เป็นผู้ฟังช่วยกัน เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม (นร. : มีเหตุผล)
6. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการฟังข้อความในพระไตรปิฎก และแนวทางการนำข้อคิดไปประยุกต์ ปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต ครูตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม (นร. : มีเหตุผล)

แผ่นที่ 4 ชุดคำถามกระตุ้นเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

คำถามกระตุ้นคิดปลูกฝังหลักคิดพอเพียงก่อนเรียน

- Q1. ความหมายของข้อความในพระไตรปิฎกที่นักเรียนฟังคืออะไร
- Q2. นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญอะไรจากข้อความที่นักเรียนฟัง
- Q3. นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ได้อย่างไร

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงระหว่างเรียน

- Q4. ถ้านักเรียนจะค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมของสงฆ์ จะต้องไปเปิดดูในพระไตรปิฎกหมวดใด
- Q5. นักเรียนคิดว่า การศึกษาพระไตรปิฎก จากวิดีโอ นั้น มีผลดีหรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงหลังเรียน

- Q6. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการอ่านข้อความในพระไตรปิฎก

แผนที่ 5 แนวทางที่ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ความรู้ที่ครูต้องมีก่อนสอน		คุณธรรมของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
1. หลักสูตรมาตรฐานตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลางตามหลักสูตรปี 2551 2. การวางแผนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 3. เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการกลุ่ม 4. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		1. ใช้หลักความยุติธรรม ความรับผิดชอบ การมีวินัยในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 2. มีความขยัน ใฝ่ศึกษาปัญหาในการแก้ไขปัญหา 3. มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ขยันอดทน เสียสละ รักและเมตตาศิษย์ 4. ยึดหยุ่นมีความเป็นกัลยาณมิตรและมีวินัยในตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี	
ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานให้เหมาะสมกับบริบทของ ชุมชน เวลาและวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเข้าใจตามลำดับง่ายไปหายาก บรรลุวัตถุประสงค์ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	มีการวางแผน เรียงลำดับเนื้อหาให้ชัดเจน จากง่ายไปหายาก ครูควรมีความรู้เรื่องที่สอน
เวลา	ศึกษาโครงสร้างเวลาในหลักสูตร กำหนดเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และวัยของผู้เรียน	กำหนดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้เต็มตามศักยภาพ และนักเรียนเกิดประสิทธิผล	วางแผนการใช้เวลาในการทำงานได้เหมาะสม กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจนตามเวลา
การจัดกิจกรรม	มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน/เวลา เช่นการใช้คำถามกระตุ้น	เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับผู้เรียนและเป็นไปตามเนื้อหา การวัดและการประเมินผล	มีการเตรียมกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ สื่อให้พร้อมก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สื่อ/อุปกรณ์	เลือกใช้สื่อ เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม เวลาในการทำกิจกรรมของนักเรียน	ผู้เรียนใช้สื่ออุปกรณ์อย่างประหยัดคุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ	จัดวางสื่อตามกำหนด ขั้นตอนก่อนและหลังการใช้ให้สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมเพื่อความสะดวกในการหยิบใช้

แหล่งเรียนรู้	การเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ในการสอน เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมและวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างคุ้มค่า	วางแผนเตรียมแหล่งเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า และเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอแก่นักเรียน
ประเมินผล	ออกแบบวิธีการวัดผลให้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด: เพื่อวัดและประเมินให้ตรงตามตัวชี้วัดมาตรฐานในหลักสูตร หลักสูตร: วัดและประเมินผลได้อย่างชัดเจนผู้เรียนได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพ	วางแผนการวัดและประเมินผลให้เป็นขั้นตอนชัดเจน

แผ่นที่ 6 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

6.1 ผู้เรียนจะได้ฝึกคิดและฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความรู้ที่นักเรียนต้องมีก่อนเรียน		คุณธรรมของนักเรียนที่จะทำให้การเรียนรู้สำเร็จ	
1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์โครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎกได้		1. ซื่อสัตย์ สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. มุ่งมั่นในการทำงาน	
พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	
1. ผู้เรียนแบ่งหน้าที่การทำงานในกลุ่มตามศักยภาพ 2. ใช้เวลาในการทำงานกลุ่มเหมาะสมกับเวลา 3. ทำกิจกรรมได้เหมาะสมตามความรู้และความสามารถ	1. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย 2. คิด วิเคราะห์ในประเด็นที่ศึกษาอย่างมีเหตุผล 3. นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบทันตามเวลาที่กำหนด 2. ขอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม 3. ระมัดระวังในการใช้คำพูดในการทำงานกลุ่ม	

6.2 ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 4 มิติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	มีความรู้ในการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมถูกต้อง	รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม เคารพกติกา มีวินัยในการทำงาน	มีความรอบรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้สารสนเทศ	การแบ่งปันการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ทักษะ	มีทักษะในการใช้สื่อต่างๆในการทำงานและเรียนรู้	เกิดทักษะในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เกิดทักษะการแก้ปัญหา	ใช้อุปกรณ์สารสนเทศอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น
ค่านิยม	เห็นคุณค่าความสำคัญของสารสนเทศ	เห็นคุณค่าของความสามัคคี มีน้ำใจ มีกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	เห็นคุณค่าของสื่อแหล่งเรียนรู้	ตระหนักถึงการทำงานร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรแบบไทย

แผ่นที่ 2 ผังภาพการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

1. เป้าหมายการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ผลการเรียนรู้

ส 1.1 ม. 2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อ

ธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือ

หลักธรรมของศาสนาที่นับถือ

ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนา

แก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

สาระสำคัญ พระไตรปิฎกของศาสนาพุทธ

เพื่อใช้ในการศึกษาและนำมาปฏิบัติในชีวิต

ได้ถูกต้อง การศึกษาหลักธรรม อริยสัจ ๔

เพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์ ด้วยหลักความ

จริง การใช้พุทธศาสนสุภาษิตเป็นเสมือนสิ่ง

ที่คอยเตือนตนเองในการทำ ความคืออยู่

ตลอดเวลาเพื่อให้ชีวิตมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พุทธ

ศาสนสุภาษิต

2. นักเรียนนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตมาปรับใช้

ในชีวิตประจำวันได้

3. นักเรียนเห็นคุณค่าของพุทธศาสนสุภาษิต

4. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. พุทธศาสนสุภาษิต

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

2. หลักฐานการเรียนรู้

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- แผ่นพับ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ด้าน K	ตรวจแผ่นพับ	แบบประเมิน แผ่นพับ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60
ด้าน P	ประเมิน พฤติกรรม นักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60
ด้าน A	ประเมิน พฤติกรรม	แบบประเมิน พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60

2

1

ชื่อแผน พุทธศาสนสุภาษิต

3

3. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 รูปแบบการจัดกิจกรรม

ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

3.2 ลักษณะการจัดกิจกรรม

กระบวนการทำงานกลุ่ม สืบค้นและการนำเสนอ

3.3 สื่อการเรียนรู้

ใบงานที่ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

3.4 แหล่งเรียนรู้และศึกษาเพิ่มเติม

แผ่นที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนนั่งสมาธิ 3 นาที (นักเรียน : พอประมาณ)
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างพุทธศาสนสุภาษิต โดยออกมาเขียนบนกระดานหน้าชั้นเรียน (นักเรียน : ความรู้)
3. ครูให้นักเรียนบอกคติประจำใจของนักเรียนว่าตรงกับพุทธศาสนสุภาษิตหรือไม่ สามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร (นักเรียน : เหตุผล)

ขั้นสอน

4. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิตต่อไปนี้ ให้นักเรียนฟัง (ครู : เงื่อนใจความรู้)

-กมฺมุนา วตฺตตี โลกโก : สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม

-กฺลฺยาณการี กฺลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปกํ : ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

-สุโข ปุญฺญสฺส อจฺจโย : การสั่งสมบุญนำสุขมาให้

-ปุชโก ลภเต ปุชฺ วนฺทโก ปฏฺวิวนฺทนํ : ผู้บูชาเขาย่อมได้ รับการบูชาตอบ ผู้ให้ช่วยเหลือได้รับการ

ไหว้ตอบ

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละคนในกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง พุทธศาสน-สุภาษิต จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ (นักเรียน : พอประมาณ)

6. ครูใช้คำถามกับนักเรียนดังต่อไปนี้

6.1 “นภาเป็นนักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียร ถึงแม้ว่าเธอจะมีสติปัญญาปานกลาง แต่เธอก็ได้รับการคัดเลือกเรียนต่อในสายอาชีพที่เธอต้องการ” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตใดบ้าง (นักเรียน : เงื่อนใจความรู้)

6.2 “คนน้อยเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และมีจิตอาสาในการพัฒนาชุมชนต่างๆ อยู่เสมอ จึงได้รับการยกย่องจากทางอำเภอว่า เป็นเยาวชนตัวอย่าง” การกระทำ ของคนน้อยสอดคล้องกับ พุทธศาสนสุภาษิต การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ อย่างไรบ้าง (นักเรียน : เงื่อนไขความรู้)

7. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ค้นพบมาในประเด็นต่อไป (นักเรียน : เงื่อนไขความรู้)

7.1 ความหมาย

7.2 ตัวอย่างการกระทำ

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูล พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มละ 1 พุทธศาสนสุภาษิต พร้อมระบุ ความหมายและคำอธิบาย (นักเรียน : เงื่อนไขความรู้ พอประมาณ)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความพร้อมในการหาข้อมูลตามที่ครูได้มอบหมาย
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต (นักเรียน : เงื่อนไขคุณธรรม)
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของ ใบงานที่ 4.4 ปรับปรุงแก้ไขและเตรียมส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน (นักเรียน : เงื่อนไขความรู้)
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน และให้กลุ่มอื่นซึ่งเป็นผู้ฟังช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม (นักเรียน : พอประมาณ)

ขั้นสรุป

5. ครูใช้คำถามกับนักเรียน โดยการสุ่มเลขที่ของนักเรียน ดังต่อไปนี้
 - 5.1 กมฺมุนา วตฺตตี โถ โถโกมีความหมายว่าอย่างไร
 - 5.2 กฺลฺยาณการี กฺลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปกัมีความหมายว่าอย่างไร
 - 5.3 สุโข ปุณฺณสุส อุจฺจโยมีความหมายว่าอย่างไร
 - 5.4 ปุชโก ลภเต ปุชฺ วนฺทโก ปฏฺิวนฺทนั มีความหมายว่าอย่างไร
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้จากการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต (นักเรียน : เงื่อนไขความรู้)

แผ่นที่ 4 ชุดคำถามกระตุ้นเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

คำถามกระตุ้นคิดปลูกฝังหลักคิดพอเพียงก่อนเรียน

- Q1.ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างพุทธศาสนสุภาษิต
Q2.ครูให้นักเรียนบอกคติประจำใจของนักเรียนว่าตรงกับพุทธศาสนสุภาษิตหรือไม่สามารถนำมาใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างไร

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงระหว่างเรียน

- Q3. “นภาเป็นนักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียร ถึงแม้ว่าเธอจะมีสติปัญญาปานกลาง แต่เธอก็ได้รับการคัดเลือก
เรียนต่อในสายอาชีพที่เธอต้องการ” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตใดบ้าง
Q4. “นกน้อยเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และมีจิตอาสาในการพัฒนาชุมชนต่างๆ อยู่เสมอ
จึงได้รับการยกย่องจากทางอำเภอว่า เป็นเยาวชนตัวอย่าง” การกระทำของนกน้อยสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต
การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ อย่างไรบ้าง

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงหลังเรียน

- Q5. กมมฺนา วตฺตตี โลโกมีความหมายว่าอย่างไร
Q6. กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปกัมีความหมายว่าอย่างไร
Q7. สุโข ปุญฺญสุส อจฺจโยมีความหมายว่าอย่างไร
Q8. ปุชโก ลภเต ปุชํ วนฺทโก ปฏฺวินฺทนํ มีความหมายว่าอย่างไร

แผ่นที่ 5 แนวทางที่ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

6.1 ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ความรู้ที่ครูต้องมีก่อนสอน		คุณธรรมของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
1. หลักสูตรมาตรฐานตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลางตามหลักสูตรปี 2551 2. การวางแผนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 3. เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการกลุ่ม 4. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		1. ใช้หลักความยุติธรรม ความรับผิดชอบ การมีวินัยในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 2. มีความขยัน ใฝ่ศึกษาปัญหาในการแก้ไขปัญหา 3. มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ขยันอดทน เสียสละ รักและเมตตาศิษย์ 4. ยึดหยุ่นมีความเป็นกัลยาณมิตรและมีวินัยในตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี	
ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานให้เหมาะสมกับบริบทของ ชุมชน เวลาและวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างเข้าใจตามลำดับง่ายไปหายาก บรรลุวัตถุประสงค์ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	มีการวางแผน เรียงลำดับเนื้อหาให้ชัดเจน จากง่ายไปหายาก ครูควรมีความรู้เรื่องที่สอน
เวลา	ศึกษาโครงสร้างเวลาในหลักสูตร กำหนดเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และวัยของผู้เรียน	กำหนดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้เต็มตามศักยภาพ และนักเรียนเกิดประสิทธิผล	วางแผนการใช้เวลาในการทำงานได้เหมาะสม กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจนตามเวลา
การจัดกิจกรรม	มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน/เวลา เช่นการใช้คำถามกระตุ้น	เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับผู้เรียนและเป็นไปตามเนื้อหา การวัดและการประเมินผล	มีการเตรียมกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ สื่อให้พร้อมก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สื่อ/อุปกรณ์	เลือกใช้สื่อ เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม เวลาในการทำกิจกรรมของนักเรียน	ผู้เรียนใช้สื่ออุปกรณ์อย่างประหยัดคุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ	จัดวางสื่อตามกำหนด ขั้นตอนก่อนและหลังการใช้ให้สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมเพื่อความสะดวกในการหยิบใช้
แหล่งเรียนรู้	การเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ในการสอน เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมและวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างคุ้มค่า	วางแผนเตรียมแหล่งเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า และเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอแก่นักเรียน

ประเมินผล	ออกแบบวิธีการวัดผลให้ตรงตาม มาตรฐานและตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด: เพื่อวัดและประเมิน ให้ตรงตามตัวชี้วัดมาตรฐาน ในหลักสูตร หลักสูตร: วัดและประเมินผล ได้อย่างชัดเจนผู้เรียนได้แสดง ความสามารถเต็มตามศักยภาพ	วางแผนการวัดและประเมินผลให้ เป็นขั้นตอนชัดเจน
------------------	--	--	--

แผ่นที่ 6 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

6.1 ผู้เรียนจะได้ฝึกคิดและฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความรู้ที่นักเรียนต้องมีก่อนเรียน	คุณธรรมของนักเรียนที่จะทำให้การเรียนรู้สำเร็จ	
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พุทธศาสนสุภาษิต 2. นักเรียนนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตมาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้ 3. นักเรียนเห็นคุณค่าของพุทธศาสนสุภาษิต 4. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	1. ซื่อสัตย์ สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. มุ่งมั่นในการทำงาน	
พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
1. ผู้เรียนแบ่งหน้าที่การทำงานในกลุ่มตามศักยภาพ 2. ใช้เวลาในการทำงานกลุ่มเหมาะสมกับเวลา 3. ทำกิจกรรมได้เหมาะสมตามความรู้และความสามารถ	1. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย 2. คิด วิเคราะห์ในประเด็นที่ศึกษาอย่างมีเหตุผล 3. นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบทันตามเวลาที่กำหนด 2. ขอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม 3. ระมัดระวังในการใช้คำพูดในการทำงานกลุ่ม

6.2 ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 4 มิติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	มีความรู้ในการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมถูกต้อง	รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม เคารพกติกา มีวินัยในการทำงาน	มีความรอบรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้สารสนเทศ	การแบ่งปันการทำงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ทักษะ	มีทักษะในการใช้สื่อต่างๆในการทำงานและเรียนรู้	เกิดทักษะในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เกิดทักษะการแก้ปัญหา	ใช้อุปกรณ์สารสนเทศอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น
ค่านิยม	เห็นคุณค่าความสำคัญของสารสนเทศ	เห็นคุณค่าของความสามัคคี มีน้ำใจ มีกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	เห็นคุณค่าของสื่อแหล่งเรียนรู้	ตระหนักถึงการทำงานร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรแบบไทย